

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára:
 Egész évre 4 frt
 Fél évre 2 frt
 Negyed évre 1 frt
 Egyes szájr ára 10 kr.

Felelős szerkesztő, lapfelügyelő és kiadó:
ANDOR PÁL.
MEGJELIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és küldőhely:
Fo-utca.
 Hirdetések díjszabása szerint.
 Kéziratok nem adnak vissza.

Társadalmi bajok.

Vannak, a kik mindent szeretnek a legsötétebbnek látni, vannak olyanok, a kik mindent rózsaszínbén látnak, Tulajdonképen mind a kettőnek van egy kis igazs. Objectív szemlélet ritkán akad. A társadalom is olyan, a milyen szemüvege, nézik, s az egyesek ítélete mindig vissza mutat a helyzetre, a melyben az egyes él. Ha mindent komolyan figyelembe vesszük, talán nagyon meg kell rostálnunk az egyes véleményeket, — legjobb azonban, — ha tudunk tisztán látni — magunknak szemügyre venni a letit és letűnő dolgokat.

Leginkább szembeötlők az a szellemi és anyagi nyomor, mely a társadalomnak kivétel nélkül minden osztályt kinoxza folyó-kevesébb, s mely ellen mindez ideig oly kevés gyógyírt találtak.

Hol legszembeötlőbb az? A legalsóbb nép osztályoknál, melyeknél a szellemi kifejlődés és anyagi tehetetlenség és az indolenzia okozza.

A mi az objectív szemlélet leginkább elcsorjaitja, az az alsóbb rendű iparos és kereskedelmi osztály egy kis része, a mestereink tanulónak és részben segédeknek szomorú viszonya. Az más felű örökös dobálózás közepette, egyedüli szellemi kineze az, a mit az inasiskola — legjobbnyire alig látható eredménnyel — belediktált. Semmi vagy nagyon kevés erkölcsi

ézés juthatott csak a bírtokába, mert hisz — kevés kivétellel — egyiknek sincs alkalma azt megszerezni. Így tehát — ha szorgalma van is — helytelen irányban fejlődik ki szellemileg. S ezeknek a szomorú dolgoknak következménye aztán a nyomor, mely zúgolódásban tör ki, így halad lefele a társadalom alsóbb osztályainak egyiké vagy másiká — kivétel mindig van — s kevés külömbégség a többi is.

Meg van tehát az oka annak, hogy a társadalom egy része a másik ellen forduljon. A nyomorult, szellemileg és anyagilag koldus a jöletben duslakoló maga. S ebben a harcban már nincs maga, mert ide csatlakoznak a legkülönfélébb zavaros elemek, a legtöbb proletár, elzúllott napszámos, hely és foglalkozás nélküli egyén, kiket nemcsak az irigység és a nyomor, de az éhség és korlátoltság is kerget tsúsára. Ezek aztán legtöbbbbszár a kezét. Hogy aztán a közvélemény ezeket mily névvel illeti, az teljesen egyre megy.

A sem anyagilag, sem pedig szellemileg ki nem elégített tömeg azon tapasztalat ellen fordul, melynél az ellenkező tapasztalatja. Természetesen itt is rengeteg apró körülmény játszik közbe. A jobb módú és érzésű néposztály nem akar közeledni lefele, de nem is tudna — anyagi áldozatok nélkül. Anyagi áldozatot pedig ki varna valakitől, a jelenkorban haszlatlan fáradság — meg gondolatlanság is.

Ilyen körülmények közt tör ki az alsó, természetesen az idő érlelésével az alsóbb társadalmi osztály harca a felsőbb ellen s ezt nevezük mi legnagyobb részben — sztrájkunk, mely a munka megtagadásában áll. A sztrájk pedig nem egyéb, mind az elkorosult szocializmus egyik fátályhajtása.

Ime tehát ide értünk a mához! S a legnagyobb különységgel tudtuk ezt lezármatatni a nevelés (nem tanítás), erkölcsi ézés hiányából, vagy elvesztéséből. Most tele van a levegő az elkorosult szocializmus miazmával. Társadalmi betegség az, melynek már régen megállapították a diagnózisát a társadalom és politika doktori, de gyógytani még sem tudták.

Mi tehát haszlatlan próbálók ezt meg. Mi nekünk jobb jövőbe és a jelen szebb képiébe kell vetnünk bizalmunkat, s nem szabad azonnal palézat törnünk saját magunk felett. Ne lássuk az általam említtet dolgokat tulsötétekként, — vegyük tekintetbe hogy idegen országokban meg erősebben dühöngenek ily betegségek, pedig ott a műveltség és szellemi javak nagyobb jöletnek örvendenek, mint nálunk.

Örvendünk tehát, hogy e bajok nálunk aranylag még nem nagyok s objectív kézzel, higgadt gondolkodással és minél több jóakarattal ki is küszöbölhetjük a társadalom e csorbáját.

B. H.

TÁRCZA.

Első lépésem a nyilvánosság előtt.

— Az „Alsó-Lendvai Híradó” eredeti tárczája. —

(Folytatás.)

Szinbáz után pedig a „Négy Alsó”-hoz ezimzett vendégül kethelyiségben vasoriatam árvañ ültv egy asztalnál mert asztaltársaim ópen csak betökintettek a kertbe — mikor megláttak, azonnal távoztak.

Különös érzelmekkel eltele mentem haza s háralálagosan átdogoltam s összevettem mind-azt, a mi azon egyetlen napon velem megcsott, sehogy sem tudtam rajtam a különös jelenségek okára.

Rémülve gondoltam arra az eshetőségre, hogy megőrültem!

Masnap reggel hét levelet kaptam.

Mikor az első level első sorát olvastam azonnal tisztában voltam a rejtélyes helyzettel.

A level így kezdődött: „Kikerjék magunknak, hogy ilyen gyalogosan verseket írjon nekünk!” — Együtt benne volt a levelben a vers is. A levelt a felsőbb leányiskola 23 növendéke írta alá.

Hát az én feltett kineimet, a versgýjteményemet lópta meg valaki s küldte meg a verseket azoknak, kikről szóltak!!!

A polgármester és a tanácsos leánykái levelei is mind a megbörtönközhas hangján íródtak s mind-egyikben benne volt a vonatkozó vers.

Első érzésem a boldogság ézése volt a merethetetlen boldogság azért, hogy jövő dícsőségem talpkövire visszakérültek a nekül, hogy tudtam volna előzöleg a veszélyt, melyben velük együtt forogtam!

Azután tettem meg az első lépéseket, hogy tetteit kinyomozzam; kikérdeztem a háromleletet hák minden éle leiket, — de haszlatlan; szenbesílettem a házmeztért a 36. ajtószámú szakácsnéval, a 22. ajtószámú zongoratanítóval az igazpés kisasszonnyal, — haszlatlan!

Delbe újra hazakerültem a szobámba s ekkor vettem észre, hogy a zavarban két levelet felbontatlanul hagytam; reményem nem esalt, az egyikben összes meg hányzó verseim benne voltak s azonfelül meg az 1 frt 20 kros számla a ruhasztízótól; sejtémeim tanámadt s az utolsó levelet felbontatlanul zsebre dugva siettem a ruhasztízóhoz.

Bortóvált álru, öszülök, szikár alakú ember volt az a ruhasztízó, ki azzal fogadott, hogy tedobeshöl küldte meg a számlát, mert ő egy olyan nagy költőnek, mint én, nemcsak új nekül ültán teljes összes ruháját, hanem azt dícsőségnek tartja s arra mindig büszkén fog visszagondolni! Egyfolytában élt is mondta, hogy szalonkabinom zsebében találta meg a verseket s azokat címzett-

teknek azonnal megküldte s bocsánatot kért, hogy a többi verset is el nem küldte, de nem vette ki belőlük, hogy kiknek szólnak. Így leplelték a nyilvánosság elő akaratom ellen.

A B. T. K. 76. §-ának vedőszármáj alatt vezetes tette esabított örületes dühöm s már kinyitottam zsebémet a keszemet, — mikor a szomszéd szobából egy esemeső sira s kijózanított.

Nem lettem tehát gyilkossa, hanem megmaradtam a muzsák fiának!

Szógyeltem magamat; mindenki előtt titkoltam verseseli szenvedélyemet s alív azt akartam esereimemet kiadni nagybátám költéségen, a mit a szerenestelen ruhasztízó komolyaság, polgármásterm beöltése rovasára költésg nekül megélt.

Bőstöltem a dolgot; tisztában voltam az-zal, hogy a várost ellágyok; feltéve azonban meg-öröshet az utolsó level, melyet magyártam írt: „Szogyenfoljta a esaladnak, tisztos veñvünk a pi-aczra dobást; pusztulj innen vagt em megyek!” — Az esti onvattal elnyaltam a várost, de 32000 lakosának guanyeczaja hasznalta lelkemet s ha peesetel látnak a szalonkabinom tudják meg, hogy ez onnan van, hogy soha ruhát nem tisztították, mert gyóbulóm a — ruhasztízókat!

(Vége.)

Csaba.

DISZLEVELPAPIROK kártyapapírok, esinos festett-, fa- és papír-casettában. Emlékkönyvek, Jegyzet- és egyéb könyvecskék, Kottás- és képes levelezőlapok (vidéki megrendelésnél 15 drbnal portómentesen küldetik) **dus választékban kaphatók**

BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájában
ALSÓ-LENDVAN.

Erzsébet szobor Nyíradon.

Nyírad nagy és lélekemelő ünnepet ült pünkösdi másodnapján. A közből és tőléből öszezarándokolt, ezekre menő közönség jelenlétében délután három órakor lepeztek le itt Erzsébet királynasszony szobrát az Erzsébet ligetben. Ez a szobor az első, amely királynasszonyunk halála óta magyar földön lepezésre került.

A szobrot, amely 88 centiméter magas és 120 kilogramm nehéz, a király engedelmével Tilgner akadémiai szobrász formátázza s e hó 18-án hatalmas kő- és érczapával együtt őt nagy szekér szállította Nyíradra. Az egész szobor, az alappal együtt, ötven méterházasát nyom s a királyné alakja bronzból van.

Pünkösdi első napján nemzeti zászlókkal díszítették föl az Erzsébet királynőről nevezett liget karfáit s lampionokkal árasztották el az egész ligetet. A szobor mellé, a mely az alappal együtt 312 centiméter magas, tehát két embermagasságot meghalad, díszes szónoki emelvényt állítottak.

Az ünnep napján, hétfőn, korán reggel nagy tömegekben önzöltek az ünneplő kis-magyar faluba az egész megye minden részéből a nép. A papai állami tanfőiskőpő intézet részéről tíz tanár és száz tantövevendék érkeztek. A vendégeket taraxkövekkkel fogadták s Polgár Béla üdvözölte.

Délután istentisztelet volt, a melyen Andráts Lajos esperesplébános végezte a misét. A templom szofuzóját megtölt s a sokaság egyrésze a szabad eg alatt imádkozott.

Délben a község a diákság s a rendezőség tiszteletére nagy ebédet adott. Ebéd után a község az esperesplébános házában kezdett gyülekezni.

Délután félhárom órakor harsogó zenésző mellet indult el az órási menet a plébániacépetől az ünnep színhelyére. A menet élén felérhálás leányok festői csapatja haladt, azután a különböző testületek és küldöttségek jöttek, az előbbiektől zászlók alatt.

Az Erzsébet-ligetben, melynek eddig „kudomb” volt a neve, az elburkolt szobornú körül foglalt állást a sokaság. A pápai tantövevendő-intézet daloskőre Kolessey Himnuszát énekelte, mire Andráts Lajos esperesplébános megnyitöbészedé következett. Megdicsejté a kis magyar falut, amelynek népe a saját erejéből ily díszes emléket állított a királynének, hangsúlyozta, hogy példát vehettek arról más községek is s végül áldást kért az Erzsébet-ligetre és annak minden egyes ujonnan ültetett esemétejére. Megnyitöb tőzszarak dögése követte, a melyet körskörül visszhangoztak az erdős hegyek.

Most a dalkör a Királyné-himnusz énekelte s ezalatt a szobor talpatáztára lerakták a koszorúkat. Különösen szép volt a pápai képzötőzet nagy koszorúja s Nyírad közönség bábérlevél- és gyöngyvirág koszorúja, a melynek széles, habos selyemből való, nemzetiszín szalagján ez a felirat áll:

„Erzsébet királynénak — Nyírad közönség.”

A dalkör éneke után Polgár Béla szép emlékezésedét mondott, miközben a lepel lehullt. Remenyik Lajos pedig az Erzsébet-liget és Erzsébet-szobor történetét olvasta fel, a melyben Wlassics kultuszminiszternek a szoborra küldött 25 frtos adományáról is szó van. A lepel lehullása pillanatában, valamint Wlassics nevének említésénkor a sokaság dörgö éjlenzésben tört ki. A sikerült szobor érczapáján az a felirat áll:

ERZSÉBET,
1837—1898.

Az ünnepi beszédek elhangzása után Polgár Béla felolvasta Wlassics miniszter és Szék Kálmán miniszterelnök levelét, amelyet az ünnep alkalmából intéztek a község előjáróságához.

Végül a szobor átadása történt meg s a község előjáróságának nevében a községi bíró gondjába vette a szép és értékes műemleket.

A napot banket rekesztette be, amelyen Szóváthi Lajos képeidő igazgató, György Gyula pápai tanár stb. mondtak sikerült telköszönöket.

A durvaság.

Ha modern társadalmi életünket vegyelemzős alá vesszük, olyan elemeket bont ki annak eredmény, melyek könnyen érhetővé teszik a társadalmi erénytelenséget.

Szellemi és erkölcsi erények java részét az önzés köti le s a szabados maradt erény csak tengődik.

Ezen egyoldalt fejlesztés annak aggasztóbb, mert idealizmus híján verszegényre vált az a társadalom, melynek — sajnos — semmi köze a hazza és a nyugat kultúrájának emelt vedlőstá seregéhez, a csokely eszközökkel nagykot teremtett elődöinkhez, a jogtalanság ellen mindenkor esatosora állott apáinkhoz, kiknek éltető eleme a szabadság és a kultúra volt.

Kétségtelen, hogy minden letező változásnak van alá vetve s így a társadalom lényege és feladatai nem maradhatnak ugyanazok.

Az elv nagy tanítóemléke a szükség stb. is kijelölt az irányokat, melyekbe a fejlődés terelődik.

Mivel azonban vannak ezek az feladatok, melyek minden körülmény. Között valóbanvalóan fennmaradnak, melyek közönséges erények értéket bírnak — nagyon taraszozás, hogy a társadalom irányítváztása nem lehet oly radikális, hogy minden letezőt megmondás nélkül romba dönt, mert akkor a magán- és közélet keretét magy teljesen betöltik azok a sajátos jelenségek, melyeket ep oly ügyesen, mint kikémszan a „modern” szóval jelölünk meg.

A radikalizmus, mely társadalmunkat jellegötő nemcsak, de erejétől is megfosztotta, a lehető legszűsőbb.

Egy ezelt tözött ki, mely után jobbra rohanunk s nem vesszük észre, hogy sorjában elveszjük legértékesebb tulajdonságainkat; mire észre törünk kész lesz már és csak nagy áron szerezhjük őket vissza.

Az erőt, melyet halványozunk az önzés; eszközök zsinabába, a mi használt.

Nem szabad a kell belemélyedünk társadalmunk tanulmányába. Hogy egyik nagy feladatunk az erők feloldását, csak marköljünk bele azon stűök egyikebe, melyet a teruton el-el hagyunk rohanva az egyedül dílvözött önzés felé.

Ime kezinkbe akad egy ilyen elvcseltett jó tulajdonság, mely erény számba jön: a **kölesztűs tisztelet**.

Ezt nem abban a viskölesben látjuk, melyt alárendeltség terem meg, sem azt, melyet a penzes vagy befolyásos emberek irant mutatnak, mert az előbbi **álatozosság, meghunyászkodás**, utóbbi pedig **hízogles**, hanem erjük alatta az öndötudat azt a megnyitöközést, mely az emberke éntkezésében az erkölcsi és szellemi tartalom arányát veszti álapul.

Ezen tartalom szájba meg mertétek a tiszteletnek az éntkezés módját; de saját értekelni tudata legyünk itt is a regulator.

A rossznak a megvetésével önmagunkat s a velünk körülölegző egyelőt vagy magasabb fokú embereket tiszteljük meg; jözzük öndötudatunk nagy megveté tekintésben a szélesöngöktől, hogy úgy a jot, mint a rosszat érdemek vagy bűnök csak az egyen körülményeinek mérlegelésével, tehát individualizálva tudjuk be.

Ezeket szűs adott tartva éntkezésünk olyan lesz, melyből az egyelőt vagy magasabb erkölcsi emberek hasonló eljárását provokálják s így kölesztűsönséget teremünk egymással való éntkezésünkben, mely azt kellémszél, kívánatos, előnyöse teszi.

Az éntkezés sűrűsége csakhamar az egyinas gyengék figyelembe vetelére és kölesztűsönségé tant mérték; a visköny mélysége pedig a más hibáinak nyílt feltárása és gyögýtésére egyenesen költöz. Természetesen az erkölcsi érték egyenlőségé

vagy magasabb volta eselére vonatkozik csak ez a tétel.

A többi eshetőségek fejlettségét melközik esztűs s csak azt akarjuk végül felidőnteni, hogy „modern” társadalmak a kölesztűs tisztelet s annak egyik faját az udvarisságot vagy a figyelmét nem ismeri; hanem **harpogóla magóztért a kölesztűsönséggel és kölesztűsönséggel**.

Gyövik csak a tanuló ifjút, ki tanárját könekölvölja, a fiatal embert, ki az ismeretlen könekölvölva szomo köze mezt, ki nőismerősök kedveskedni velő ártómba bekököl, erényeskedni kezd; figyedik meg a társalgás teozóját on egy a férfival, mint a nővel, azt csupa ügyvezetett kölesztűsönséggel töltik ki; a balok-éjgö-mutatók a merészöget, mely a költözögöt nemleket meg a nyilvános éntkezésben is vezeti.

Bárholva nezzünk mindenütt és mindenben a **durvaság** mutatkozik. Práderia nélküli mondatok, hogy társadalmi életünköt főleg ez a **durvaság** teszi visszatözötővé!

Pedig évezők a kölesztűs tisztelet ötleket, mert csak végt selemre is azaz használati emel-tartásunkat, hogy megtagadják fölélet-tiszteletvén-tartást.

Későnyes és durva s ezért a mely szomorító ep oly nevelésigés dolog az, hogy ily eselében nem emelünk kalapot; emelünk tarsunk mellett fedőt fel!

Szörnyös; no de van benne egyes kis logika; mert a ki ilyen eljárásra képes, az nagyon olyan lesz, ha legyöngyöbbsé testözötög gondosan véli!

HIREK.

— **Gróf Festetics Györgynek**, a Georcium megalapítójának, emlékszóba javára dr. Jankovich László gróf főispán önkölessége által első rendezöbötözség által háró Splényeni Blaha Lajza örök emlékű kővé s a vért Zala-Esztergomba, 1898. évi június 12-én az „Army Birány” szálló díszteremben tanzüdvözléséggel egybekötött hangverseny tartatik.

— **Vasuti értelkezt.** A Balatonparti vasút ügyben Berteldény Ferenc és Reó Jenő végrehajtöbözött elkököl foglyó hó 14-ére Balaton-Füredre hívták egyelőt a végrehajtöbözött értelkeztélre, amelyen részt veltök a bizottsági tagok kivül dr. Jankovich László gróf zalavarnagegyi és dr. Fenyvesy Ferenc vesztöbarnagegyi főispánok is. Az értelkeztölön öltantározták, hogy a helyi érdeket vasutnak egyelőre Vesztöbarnó B. haton-Füredre bejötök részeit foglyó kiegészít s csak azután folytatók a további kiegészít; együtöl egytalyangyal azt is elhatározták, hogy a kiegészítöbönalatt teherszállás ára s alkalmas módok, villamos erőre rendezik be.

— **Meghívö.** Melt. gróf dr. Jankovich László ur Zalavarnagegyi főispánja vednökege alatt a kesztűbelyi m. kir. gőz. tántözött „Dal-Zene-egytele és hallgatöbözött a Festetics-szobor, a „Dal-és Zene” egyik nagy erényemötöbötöl együtt 9,840 forint értékű kővé készíttöbözött 1893. évi május hó 27-én a „Hullám Szálló” nagytelében tanzüdvözlés egybekötött zertörök hangverseny rendez.

— **Gyászír.** Woelch Lajos gróf Szecsenyi Béla erdömestere éte 77-ik évében, végelgyöngyöbölösen felvö május hó 14-én Bakon elhunyt.

— **A Balatonai Gőzhajozási Reszvenytársaság** tizödök rendez közzéteszt foglyó hó 14-én tartotta Budapeston. A közgyűlésben felövesték a tarsaság múlt évi működéséről szölo jelentést. Az előterjesztést ély mérleg szerint a tizyesség az 1897-ik évi érvényesötöbötöl együtt 9,840 forint lesz ki, amelyből 700 darab rézöny szövevénye utal fizetnivaló 7,000 forintot fizetnek ki. Az igazgatöbözött az alapszabályok értelmében kölépö gróf Andrássy Gézázt és báró Inkey István igazgatöbözött tagoköl egytalyangyal megválasztották.

— **A zala-egzerségi felsö-kereskedelmi és polgári-leány iskolák tantestülete foglyó 1899. évi május 22-én a „Kaszaházi kert”-ben az ifjúsági szövevény-egytelest javára zertörök tavaszi mulatságot rendez.**

— **Értelleges vizsgálat.** A zala-egzerségi felsö-kereskedelmi iskolánál az 1898-99-ik tanévgyöbözött értelleges vizsgálatok szöbelyi része június 15. 16. és 17-én lesz Péter János budapesti székesfővárosi II. kerületi felsö-kereskedelmi iskolai igazgatónak, II. kerületi és kölesztűsötöbözött miniszterium teresztöl kiküldött biztosiak, önkölete alatt. A kereskedelmi miniszteriumot a viz-gálaton biztosi minőségében dr. Cziender István köz- és váltöngyöbözött képviseli.

— **Tanítök közzölesze.** A „Zalamegyei Általános Tanítökeletöl” nagy-kánizsai járási köre í. hó 18-án Szegmáson tartotta felövi rendez közzöbölöset Hajgató Sándor járási önkö vezette mellett,

